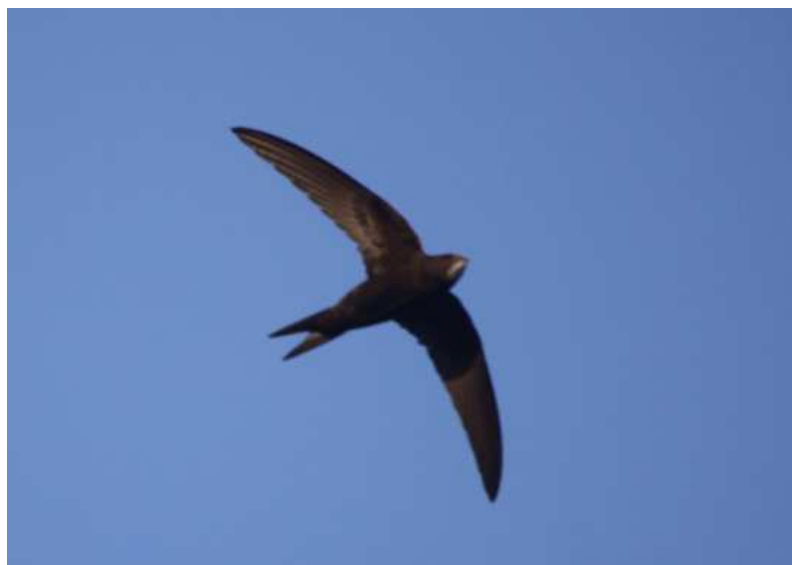

Monitoring hnízdišť rorýsů obecných (*Apus apus*) v aglomeraci Havlíčkův Brod v roce 2010

Petra Hlaváčová

2010

Monitoring hnízdišť rorýsů obecných (*Apus apus*) v aglomeraci Havlíčkův Brod v roce 2010

Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině

Petra Hlaváčová

Obsah

Úvod.....	3
Metodika	3
Výsledky.....	4
Diskuse	5
Závěr.....	5
Literatura.....	6
Přílohy.....	6

Úvod

Rorýs obecný (*Apus apus*) obývá Evropu od Středozemního moře až po oblasti za polárním kruhem. V České republice se vyskytuje po celém území s výjimkou nejvyšších hor, jednotlivé případy hnízdění jsou však známy i z nadmořských výšek přes 1 100 m n. m. Hnízdní obsazenost kvadrátů v České republice v roce 2004 byla 98 % a velikost české populace se odhaduje na 60 až 120 tisíc párů. Naprostá většina rorýsů u nás – více než 95 % hnízdí na lidských stavbách, kde vyhledává především štěrbiny ve zdi a pod střechou, větrací otvory panelových domů a jiné skuliny. Plošné rekonstrukce domů znamenají nenahraditelnou ztrátu tisíců hnízdních příležitostí. Pro rorýse je typická pevná vazba na hnízdiště. Kde jednou úspěšně vyhnízdí, tam se opakovaně vrací. Pokud o hnízdní dutinu přijde, trvá mu jeden i více roků, než si najde nové hnízdiště.

V podmínkách Havlíčkova Brodu se pro rorýse dosud nabízí velké množství vhodných hnízdních příležitostí, především ve starých zástavbách a panelových domech. Velká většina těchto "vhodných" domů je však těsně před rekonstrukcí, a proto hrozí, že rorýs o svá hnízdiště v důsledku rozsáhlých oprav nenávratně přijde. Zmapování přináší možnost ochrany, která je důležitá zejména během rekonstrukcí dlouhodobých rorýsích hnízdišť. Tyto úpravy jsou snadné a ne příliš nákladné (viz příloha č. 3).

Metodika

Monitoring hnízdišť probíhal ve dnech 24. 4. 2010 - 20. 7. 2010 a týkal se území města Havlíčkův Brod včetně přilehlých částí (Březinka u HB, Jilemník, Klanečná, Květinov, Mírovka, Perknov, Poděbavy, Suchá u HB, Šmolovy u HB, Termesivy, Veselice u HB a Zbožice). Během tohoto období byly kontrolovány všechny budovy s cílem najít obsazená rorýsí hnízdiště. Kontroly probíhaly zpravidla ve večerních nebo ranních hodinách, kdy je aktivita rorýsů největší. Hnízdiště bylo zaznamenáno, pokud byl spatřen krmící pták zaletující do štěrbiny. U takto prokázaných hnízdišť bylo nutné počkat ještě dalších patnáct minut, aby byl proveden odhad početnosti hnízdicích párů. Obsazená hnízdiště byla zpravidla navštívena dvakrát, aby byl odhad početnosti přesnější. Výsledky byly zaznamenávány do pracovní tabulky s atributy:

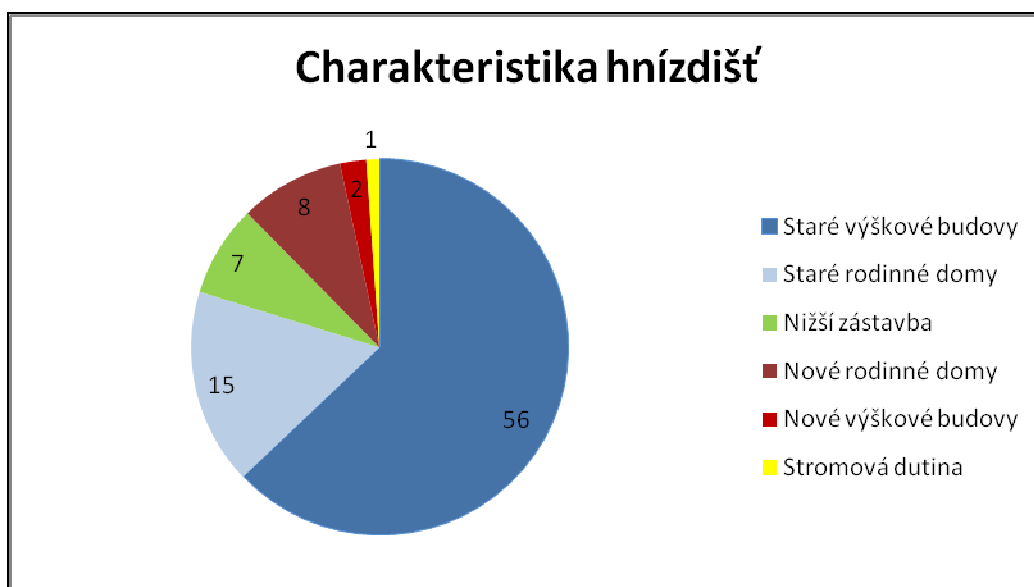
Číslo hnízdiště	Datum	Lokalita	Adresa	Počet párů	Popis hnízdiště
-----------------	-------	----------	--------	------------	-----------------

U všech hnízdišť byla pořízena fotodokumentace.

Výsledky

Celkem bylo nalezeno 89 rorýsích hnízdíšť. Podrobný popis hnízdíště spolu s lokací a fotodokumentací jsou uvedeny v příloze č. 1. V příloze č. 2 je pak mapa Havlíčkova Brodu a okolí s vyznačenými hnízdíšti. Každé z nich má pořadové číslo podle předešlé tabulky. V roce 2010 bylo zjištěno cca 334 hnízdnicích párů. S ohledem na zvolenou metodiku je zřejmé, že v průběhu mapování byla nalezena velká většina hnízdnicích párů, ojedinělá hnízdění, zejména v rodinné zástavbě však mohla uniknout pozornosti. Lze tedy předpokládat, že skutečný stav hnízdnicí populace rorýse může být mírně vyšší.

Z nalezeného počtu hnízdíšť bylo 56 na starých výškových budovách (většinou před zateplením), na nově opravených výškových budovách hnízdili rorýsi pouze na dvou lokalitách. Dvacet tři rorýsích hnízdíšť bylo nalezeno na rodinných domech, i zde se většina (15) nacházela na starých domech, pouze osm hnízdíšť bylo na nově postavených, nebo čerstvě rekonstruovaných domech. Sedm hnízdíšť bylo nalezeno na nižších zástavbách do 4,5 m výšky a jedno ve stromové dutině.

Z 89 hnízdíšť bylo pouze pět umístěno méně než 3,5 m nad zemí a v jednom z těchto případů bylo hnízdíště na budově zcela překryté větvemi, i přesto byli rorýsi schopni na hnízdíště zaletovat (foto č. 64).

Hnízdní dutiny se zpravidla nacházely pod střechou starých výškových budov a v otvorech ve zdi (např. po vypadlé cihle), tyto typy hnízdíšť byly zaznamenány ve 46 případech. Další obvyklé hnízdíště bylo ve větracích otvorech (převážně kruhového, ale i obdélníkovitého tvaru), tento typ hnízdění byl zaznamenán 35krát. Byly nalezeny i případy, kdy rorýsi hnízdili v kolmých železných trámech (foto č. 82), ve dřevěném podbití (foto č. 81), v místě vyústění trámu s překližkou (foto č. 46) a v dutině stromu (foto č. 78).

Rorýsi využívají k hnízdění především vyšší městskou zástavbu, v přilehlých městských částech se zástavbou venkovského charakteru rorýsi téměř nehnízdí. Výjimkou je pouze budova bývalé školy v Mírovce, kde bylo zjištěno hnízdění cca 3 párů.

Diskuse

V Havlíčkově Brodě rorýsi hnízdí převážně na starých domech před rekonstrukcí. V nově postavených, opravených či zateplených výškových domech byly nalezeny pouze ve dvou případech. Je tedy zřejmé, že dosud byly rekonstrukce prováděny zcela bez ohledu na hnízdění rorýsů, podstatná část hnízdišť již díky zateplování zanikla. Společně s rorýsy přišly o svá útočiště i další druhy živočichů, zejména netopýři. Jelikož v současné době probíhá díky státní podpoře zateplování budov ve velkém rozsahu, je nutné urychleně připravit soubor opatření, která umožní zachování hnízdišť. V opačném případě bez nadsázky hrozí, že v následujících letech nastane dramatický úbytek blížící se úplnému vymizení tohoto druhu. Příklady nevhodně provedených rekonstrukcí jsou uvedeny v příloze č. 3. V příloze č. 4 je stručný návod, jak strávně provádět rekonstrukce.

V Havlíčkově Brodě proběhla vhodně řešená rekonstrukce např. na budově Ministerstva Zemědělství na Smetanově náměstí. Zde byly záměrně ponechány kruhové vletové otvory pro rorýse. V současné době zde hnízdí přibližně 7 párů.

Další možností je instalace rorýsích budek. V Havlíčkově Brodě byly v letošním roce instalovány např. na panelovém domě na Horním Žižkově Na Spádu 1237, 1238. Dům byl zateplován a v okolí bylo pozorováno několik párů rorýsů naletujících na opravovaný panelový dům. Na základě našeho doporučení zde Česká inspekce životního prostředí uložila instalaci 4 rorýsích budek (každá se třemi vletovými otvory). Budky již jsou v současné době vyvěšeny.

Závěr

Při inventarizaci hnízdišť v aglomeraci Havlíčkův Brod v roce 2010 bylo nalezeno 89 rorýsích hnízdišť s celkovým počtem 334 párů. Inventarizace potvrdila skutečnost známou i z jiných měst, že většina hnízdišť rorýsů (82 %) se nachází ve starých domech, u kterých se předpokládá v nejbližších letech rekonstrukce. Výsledky této práce by měly sloužit místním orgánům ochrany přírody k tomu, aby se předešlo dalšímu zániku hnízdišť tohoto zvláště chráněného druhu. Velmi přínosné by bylo v následujících letech pokračovat v mapování hnízdišť a útočišť dalších druhů ohrožených rekonstrukcemi a zateplováním budov. Velmi aktuální je tento problém zejména pro netopýry a v Havlíčkově Brodě také pro kavku obecnou, která zde dosud žije v jedné z nejvýznamnějších subpopulací v kraji Vysočina a která je probíhajícími stavebními úpravami rovněž silně ohrožována.

Literatura

- [1] Viktora L., Nová P. et Bartonička T., 2008: Ochrana rorýsů a netopýrů při rekonstrukcích budov. – *Česká společnost ornitologická et Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky et Česká společnost pro ochranu netopýrů, Praha: 22 s.*
- [2] www.rorysi.cz
- [3] Šťastný K., Bejček V. et Hudec K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001-2003. – *Aventinum, Praha: 464 s.*
- [4] Hudec K. et Šťastný K. [ed.], 2005: Fauna ČR. Ptáci 2. – 2. vyd., *Academia, Praha: 1204 s.*
- [5] Cepák J., Klvaňa P., Škopek J., Schröpfer L., Jelínek M., Hořák D., Formánek J. et Zárýbnický J., 2008: Atlas migrace ptáků České a Slovenské republiky. – *Aventinum, Praha: 607 s.*

Přílohy

Příloha č. 1: Lokalizace a popis rorýsích hnízdišť v Havlíčkově Brodě

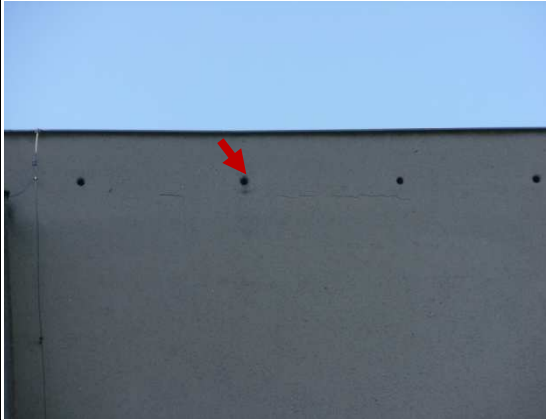
Příloha č. 2: Mapa hnízdišť rorýsů v Havlíčkově Brodě

Příloha č. 3: Ukázky výškových domů po rekonstrukci - nevhodná řešení

Příloha č. 4: Jak tedy správně provádět rekonstrukce?

Příloha č. 1

Lokalizace a popis rorýsích hnízdišť v Havlíčkově Brodě

1.	<p>Dům Leděčská 2920 Rorýsi hnízdí ve větracích otvorech cca 5 párů. Jedná se o opakované hnízdění.</p>	
2.	<p>Dům Leděčská 2934 Rorýsi hnízdí ve větracích otvorech cca 5 párů. Jedná se o opakované hnízdění.</p>	
3.	<p>Dům Leděčská 2919 Rorýsi hnízdí ve větracích otvorech cca 4 páry. Jedná se o opakované hnízdění. Všechny tři panelové domy jsou stejného typu.</p> <p>V blízkosti (naproti přes silnici) se nacházejí podobné domy s větracími otvory- Leděčská 2985, 2986, 2984, zde ale rorýsi nebyli prokázáni. Některé otvory jsou však navštěvovány netopýry (zřejmě netopýr velký <i>Myotis myotis</i>).</p>	

<p>4.</p>	<p>Starý dům v Mírovce– Mateřská škola Hnízdění v otvorech ve zdi a pod střechem. Odhadovaná početnost cca 3 páry. Jedná se o opakované hnízdění.</p>	
<p>5.</p>	<p>Dům Žižkovská 990 Hnízdění ve větracích otvorech. Obsazená je východní část domu. Početnost je cca 8 párů. Opakované hnízdění. V okolí jsou další tři panelové domy stejného typu. V nich rovási nebyli prokázáni. Vedlejší panelový dům 978 obývají netopýři (zřejmě netopýr rezavý <i>Nyctalus noctua</i>)</p>	
<p>6.</p>	<p>Strážná 795, Hnízdění pod okapem kde nasedá střecha. Jedná se o důležité tradiční hnízdíště Početnost cca 12 párů! V komínech dále hnízdí několik párů kavky obecné.</p>	

<p>7.</p>	<p>Strážná 771 a 772 Dům podobného typu jako předešlý, je z jedné poloviny opravený- v opravené části však rorýsi nehnízdí. Odhadovaná početnost je cca 5 párů. V komínech hnízdí několik párů kavek.</p>	
<p>8.</p>	<p>Stavební bytové družstvo Jihlavská 564 Menší větrací otvory obdélníkového tvaru, cca 5 párů. Ve stejných otvorech zde hnízdí i vrabci domácí.</p>	
<p>9.</p>	<p>Budova u nádraží Kruhové větrací otvory cca 4 páry. Jedná se o tradiční hnízdiště</p>	

<p>10.</p>	<p>Bytový dům Zahradnického 3315 Kruhové větrací otvory, cca 4 páry</p>	
<p>11.</p>	<p>Bytový dům Zahradnického 3314, 3316 Kruhové větrací otvory, cca 5 párů</p>	
<p>12.</p>	<p>Bytový dům Zahradnického 2948 Kruhové větrací otvory, cca 5 párů</p>	
<p>13.</p>	<p>Bytový dům Zahradnického, 2959, 2946 Kruhové větrací otvory, cca 5 párů</p>	

<p>14.</p>	<p>Panelový dům Nad Majrankou 740 Hnízdiště ve větracích otvorech, cca 4 páry</p>	
<p>15.</p>	<p>Bytový domy u obchvatu na Horním Žižkově 3134 a 3135 Hnízdiště v kruhových větracích otvorech cca 2 páry</p>	
<p>16.</p>	<p>Bytový dům 2951, Ulice Reynkova Ve větracích otvorech cca 5 párů</p>	

<p>17.</p>	<p>Bytový domy na Výšině 2975, 2976 Cca 5 párů v kruhových větracích otvorech</p>	
<p>18.</p>	<p>Bytový domy na Výšině 2973, 2974 Cca 5 párů v kruhových větracích otvorech</p>	
<p>19.</p>	<p>Bytový dům na Výšině 3071 Větrací otvory, cca 3 páry</p>	

<p>20.</p>	<p>Panelové domy na Výšině 2967, 2966, 2965 Větrací otvory, cca 5 párů</p>	
<p>21.</p>	<p>Bytové domy na Výšině, Reynkova 2577 Cca dva páry ve větracích otvorech</p>	
<p>22.</p>	<p>Objekt Škrobáren u Sázavy v Hamrech (Pohledští Dvořáci) Ve větracích otvorech cca 6 párů. Hnízdění opakovaně</p>	

<p>23.</p> <p>Prodejna mobilních telefonů, Beckovského 3657</p> <p>Velký objekt s mnoha větracími otvory. Důležité rorýsí hnízdíště odhadovaná početnost cca 15 párů</p>	
<p>24.</p> <p>Garáže u prodejny mobilních telefonů Beckovského 3657</p> <p>Hnízdění ve větracích otvorech cca 3 páry. Zde rorýsí hnízdí neobvykle nízko, pouze 2,5m nad zemí.</p>	

<p>25.</p>	<p>Rodinný dům Beckovského 2176 Hnízdění dvou párů ve štěrbinách pod střechou</p>	
<p>26.</p>	<p>Budova u Kamenného mostu Kalinovo nábřeží- ulice Dolní (Dolní 1) Hnízdění ve štěrbinách ve zdi a pod střechou cca 3 páry. Prokázáno hnízdění i dalších druhů ptáků (sýkora koňadra- štěrbiný ve zni, kavka obecná-v komíně)</p>	
<p>27.</p>	<p>Rodinný dům Strážná 312 Hnízdění pod střechou cca 2 páry (v komíně hnízdí kavka obecná)</p>	

<p>28.</p>	<p>Rodinný dům Strážná 439 Cca 2 páry v otvorech pod střechou</p>	
<p>29.</p>	<p>Rohová restaurace u SPŠS Bezručova 581 Rorýsi hnízdí ve zdech a pod střechou ze strany od dvora cca 3 páry</p>	
<p>30.</p>	<p>Bezručova 777 1-2 páry pod střechou (Hnízdí zde i kavka obecná-v komíně)</p>	

<p>31.</p>	<p>Bytový dům Nádražní 1189, 1190 Hnízdění ve větracích otvorech cca 5 párů</p>	
<p>32.</p>	<p>Panelový dům Bělohradská 1128 Hnízdění ve větracích otvorech cca 2 páry</p>	
<p>33.</p>	<p>Ledečská 2973 Hnízdění pod střechou cca 5-6 párů</p>	

34.	Masarykova 2208 Hnízdění pod střechou cca 2 páry	
35.	Panelák Na Výšině 3233 a 3231 Ve štěrbinách mezi panely, ve větracích otvorech a mezi balkóny, Cca 4 páry.	
36.	Dům na křižovatce Plovárenská-Žižkova Hnízdění v otvorech pod střechou cca 5 párů.	
37.	Areál Zemědělské školy 1114 Ve větracích otvorech cca 3 páry	
38.	Budova barvy laky, Kyjovská 2399 Cca 3 páry ve větracích otvorech	

<p>39.</p>	<p>Bytový dům na Horním Žižkově, Polní 1200 Pod střechou, cca 4 páry</p>	
<p>40.</p>	<p>Panelový dům na Horním Žižkově Na Spádu 1240 ,1239 Štěrbínové větrací otvory, jeden pár.</p>	
<p>41.</p>	<p>Panelový dům na Horním Žižkově Na Spádu 1237,1238 Dům v opravě, ČIŽP doporučená instalace čtyř rorýsích budek</p>	

<p>42.</p>	<p>Sídlště Pražská 2760, 2759, 2758 V otvorech ve zdech pod střechou i jinde (v kolmém otvoru vzhůru) Cca 7 párů.</p>	
<p>43.</p>	<p>Rodinný dům, Humpolecká 1463 Ve štěrbinách ve zdi a pod střechou, cca 2 páry</p>	
<p>44.</p>	<p>Stará nemocniční budova, ulice Nerudova-Husova Cca 6 párů ve štěrbinách ve zdi a pod střechou</p>	

45.

Domy Máchova 810, 807 a 811
Dohromady cca 10 párů,
hnízdění pod střechou.
(dále zde hnízdí kavka obecná-
v otvorech pod střechou a v
komíně a je zde letní kolonie
netopýrů)

46.

Dva domy u nádraží
Cca 5 párů, hnízdí v místě, kde
přečnává střešní trám a toto
místo je obité překližkou.

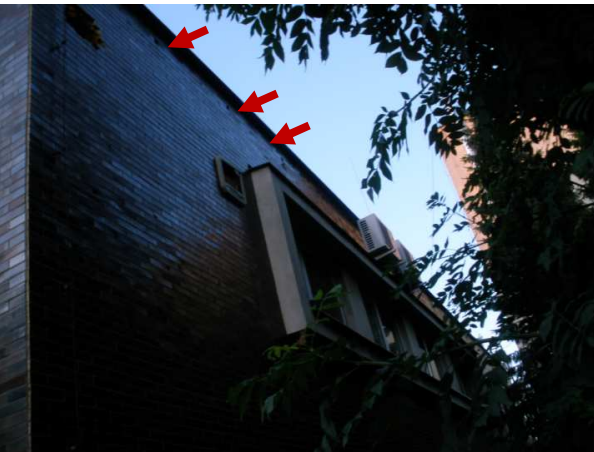

<p>47.</p>	<p>Rodinný dům u železnice Mírová 547 1-2 páry pod střechou</p>	
<p>48.</p>	<p>Dům s pečovatelskou službou, Reynkova 3643 1 pár v otvoru ve zdi</p>	
<p>49.</p>	<p>Dům Trocnovská 740 Hnízdění pod střechou cca 2 páry. (dále hnízdí kavka obecná a letní kolonie netopýrů)</p>	
<p>50.</p>	<p>Vodovody a kanalizace, Žižkova Rorýsi hnízdí pod střechou, ačkoli z druhé strany domu jsou větrací otvory vhodné velikosti. Hnízdí zde cca 4 páry</p>	
<p>51.</p>	<p>Zelený objekt u prodejny KLAS, Havířská ZZN Hnízdění ve větracích otvorech, důležité hnízdiště cca 10 párů!!</p>	

52.	Rodinný dům Vančurova 2868 Jeden pár pod střechou	
53.	Šubrtova 2860 sídliště Pražská Cca dva páry ve větracích otvorech	
54.	Rodinný dům Pujmanova 2611 2 páry pod střechou	
55.	Rodinné domy Pujmanova 2604, 2609 Cca 2-3 páry pod střechou	

<p>56.</p>	<p>Zděný bytový dům Sázavská 578 Cca 3 páry pod střechou. Dům je z poloviny opravený, rořýsi hnízdí pouze v staré neopravené části.</p>	
<p>57.</p>	<p>Zděný bytový dům Sázavská 583 Cca 4 páry pod střechou</p>	
<p>58.</p>	<p>Objekt Mlýn HB Na Ostrově 3-4 páry pod střechou</p>	

<p>59.</p>	<p>Školní jídelna v parku, V Sadech 560 Hnízdění v kruhových větracích otvorech cca 6 párů</p>	
<p>60.</p>	<p>Vila v ulici Prokopa Holého Hnízdění pod střechou cca 2 páry</p>	
<p>61.</p>	<p>Rodinný dům Prokopa Holého 700 2 páry pod střechou</p>	
<p>62.</p>	<p>Bytový dům Jiskrova 719 Zrekonstruovaný dům, hnízdění v mezerách pod střechou cca 3 páry</p>	

63.	Žižkovská 525, Cca 3-4 páry hnízdí pod střechou	 A photograph of a multi-story building with peeling plaster. Red arrows point to the roofline.
64.	Budova Herna Bar, vedle hotelu Starr, Žižkova 3070 Hnízdění cca 4 párů ve větracích otvorech. Hnízdiště je velice nízko (3m) a je téměř překryté stromy	 A close-up photograph of a building's roofline with ventilation openings. Red arrows point to the roofline.

<p>65.</p>	<p>Nádražní 639 - tři výškové domy vedle sídla Policie ČR u Polikliniky</p>	
<p>66.</p>	<p>Humpolecká - rodinný dům, vila za Helaxem 2-3 páry hnízdí pod střechou</p>	
<p>67.</p>	<p>Humpolecká 1504 – rodinný dům 2-3 páry v mezerách pod střechou</p>	

<p>68.</p>	<p>Humpolecká 1463– rodinný dům 2-3 páry v mezerách pod střechou</p>	
<p>69.</p>	<p>Humpolecká 1498 – rodinný dům 2-3 páry v mezerách pod střechou</p>	
<p>70.</p>	<p>Humpolecká 1376 – rodinný dům 2-3 páry v mezerách pod střechou</p>	

<p>71.</p>	<p>Humpolecká 230 –rodinný dům 2-3 páry v mezerách pod střechou</p>	
<p>72.</p>	<p>Čechovka 232 – rodinný dům Cca 6 párů pod střechou</p>	

<p>73.</p>	<p>Čechovka ul. Dvořácká 1514 Cca 2 páry pod střechou</p>	
<p>74.</p>	<p>Dům vedle Kamenného mostu z věží-na rohu ulice Dolní a Na Ostrově Cca 4 páry pod věží</p>	
<p>75.</p>	<p>Sídlisko Pražská 2819 Jeden větrací otvor s odpadným krytem, hnízdí zde jeden pár.</p>	

<p>76.</p>	<p>Sídliště Pražská 2837 1-2 páry v obdélníkových větracích otvorech (v prvním a druhém patře, ve vyšších patrech jsou otvory menší a některé jsou zakryté mřížkou)</p>	
<p>77.</p>	<p>Sídliště Pražská 2861 2 páry v kruhových větracích otvorech V horní části paneláku (metr od horního okraje)</p>	
<p>78.</p>	<p>Haškovy sady Strom v zahradě!!! dutina v jabloňovém stromě, jeden pár</p>	

<p>79.</p>	<p>Bytový dům Bezručova 545 Hnízdí zde cca 5 párů pod střechou</p>	
<p>80.</p>	<p>Dům na křižovatce Masarykova- Svatovojtěžská, (Cora Autodílny) Cca 2 páry ve větracích otvorech. Dům momentálně zateplováný, otvory po dohodě ponechány v původním stavu</p>	
<p>81.</p>	<p>Haškovy sady 2300 2 páry pod střechou</p>	

<p>82.</p>	<p>Finanční úřad – Smetanovo náměstí 1859 Kolmé otvory vzhůru, hnízdění v dutých železných konstrukcích Cca 2-3 páry (dům má v horní části větrací otvory, ty však nejsou rorýsy využívány)</p>	
<p>83.</p>	<p>Havlíčková 2216 2-3 páry pod střechem</p>	

<p>84.</p>	<p>P.F. Ledvinky 2881 1-2 páry pod střechou. Rorýsi zde hnízdili i minulý rok</p>	
<p>85.</p>	<p>Budova Ministerstva zemědělství na Smetanově náměstí 279 Hnízdí zde cca 6 párů v kruhových otvorech pod střechou. Budova se v nedávné době rekonstruovala a otvory zde byly pro rorýse připraveny (úspěšně osídleny)</p>	
<p>86.</p>	<p>Reynkova 2678 – soukromý byt 1-2 páry pod střechou</p>	

<p>87.</p>	<p>Masarykova 3498 Hnízdění ve velkých kruhových větracích otvorech. Odhadovaný počet párů cca 4.</p>	
<p>88.</p>	<p>Masarykova 2033, budova Střední Zdravotnické školy Hnízdí zde jeden pár ve větracím otvoru z něhož vypadl kryt</p>	

89.

U panských 74
Hnízdění v otvorech ve zdi (po
vypadlých cihlách a pod
střechou cca 3 páry

Příloha č. 2 – Mapa

Příloha č. 3

Ukázky výškových domů po rekonstrukci-nevhodná řešení (Havlíčkův Brod, sídliště Žižkov)

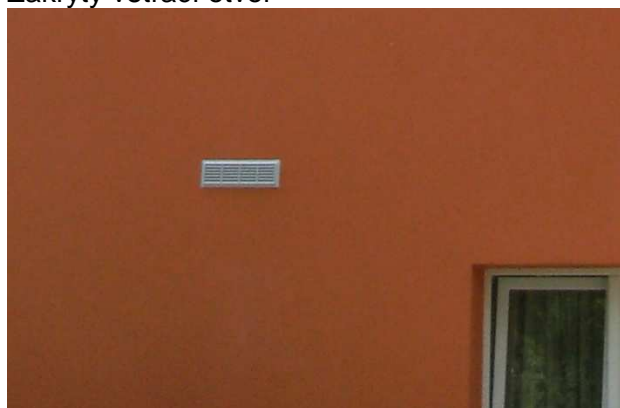
Všechny větrací otvory jsou zakryté plastovou mřížkou. Hnízdění rorýsů zaniklo.

Všechny obdelníkové větrací otvory jsou zakryté plastovými mřížkami. Okolní panelové domy nejsou ještě zatepleny a v každém z nich hnízdí několik rorýsích párů. V takto opraveném panelovém domě se rorýsi vyskytovat nemohou.

Zakrytý větrací otvor

Podobný větrací otvor v němž rorýsi hnízdí

Kruhové větrací otvory s mřížkou

Podobné větrací otvory, v nichž rorýsi hnízdí

Další nevhodná řešení

Veškeré větrací otvory jsou zakryté, není zde žádná hnízdní příležitost

Příloha č. 4

Jak tedy správně provádět rekonstrukce?

Oficiálně uváděnou dobou hnízdění rorýse je 20. duben až 10. srpen. V této době nesmí být do hnízdiště rušivě zasahováno.

Pokud se na budově vyskytnou kruhové větrací otvory, je možné upravit plastové kryty odstraněním spodní poloviny mřížek podle obrázku.

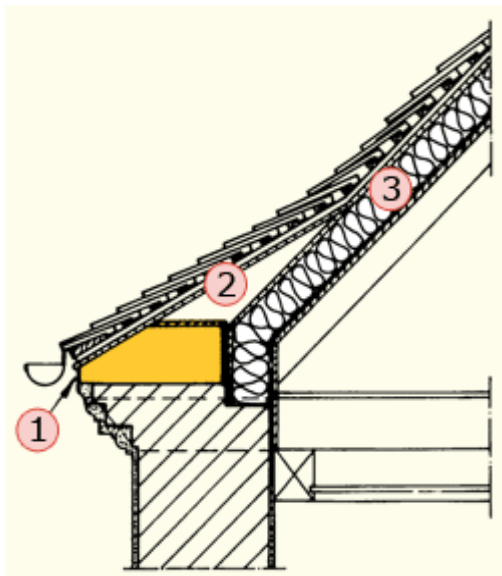
(zpravidla o průměru 70 nebo 100 mm)

(foto L.Viktora)

Zachování stávajících dutin v podstřeší.

Pokud je součástí projektu kromě zateplení i např. půdní vestavba nebo oprava sedlové střechy či výměna střešní krytiny, je vhodné v prostoru mezi konstrukcí střechy, vnějším pláštěm objektu a vestavěnými příčkami ponechat malé dutiny (alespoň 120 mm vysoké, 150 mm hluboké a 250 mm široké), které komunikují s vnějším prostředím. Ty mohou být využívány jako hnízdiště rorýsů.

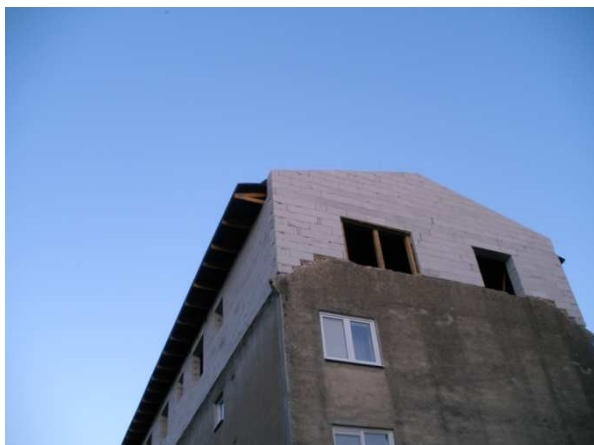

Foto z Havl. Brodu, kde by toto řešení bylo vhodné navrhnout. Jedná se o lokalitu, kde na okolních domech rorýsi hnízdí.

Vhodně řešená rekonstrukce proběhla např. na budově Ministerstva Zemědělství na Smetanově náměstí v HB. Zde byly záměrně ponechány kruhové vletové otvory pro rorýse. S současné době zde hnízdí přibližně 7 párů.

Další možností je instalace rorýsích budek. V Havlíčkově Brodě proběhla např. na panelovém domě na Horním Žižkově Na Spádu 1237,1238. Dům byl zateplován a v okolí bylo pozorováno několik párů rorýsů naletujících na opravovaný panelák. Inspekci byla doporučena instalace 4 rorýsích budek (každá se třemi vletovými otvory). Budky jsou v současné době instalovány.

(foto L. Viktora)

Více informací o tom jak provádět rekonstrukce, novostavby a informace o rorýsích budkách jsou na www.rorýsi.cz